

Lliçó Joan Banach | Introducció a la postuniversitat 1

Bon dia a tothom,

En primer lloc, m'agradaria saludar les autoritats presents, els professors i professores, els graduats i graduades i els familiars i amics que avui ens acompanyeu.

També m'agradaria felicitar a totes les que avui us gradueu: les que heu cursat els estudis de Traducció, Llengües Aplicades, enginyeria Biomèdica, enginyeria de Sistemes Audiovisuals, enginyeria de Xarxes de Telecomunicació, enginyeria en Informàtica i enginyeria Matemàtica en Ciència de Dades. La llista és llarga. Avui culmina oficialment un període formatiu de la vostra vida en què heu invertit moltes hores, molts esforços i, segurament, molts diners, tot i fer-ho en una universitat pública. D'aquí us n'endureu vivències, experiències i amistats. Això, sens dubte, és el més important. Però també els coneixements que podreu aplicar al que fareu després d'acabar aquests estudis, ja sigui continuar amb un màster i seguir en el món acadèmic, o fer el salt directament al món laboral.

Des de fa uns anys, la UPF convida els antics alumnes a fer aquesta lliçó de graduació per compartir pensaments i experiències que, amb una mica de sort, us podran ajudar o inspirar en el futur que ara comença. He decidit titular-la com si fos una assignatura molt transcendental, però en realitat només són quatre o cinc pensaments que han anat modelant la meva carrera i que crec que han tingut un paper important per a mi. Preneu-vos aquest 10 minuts com algunes de les assignatures de la uni d'especialitats que no eren la vostra. D'entrada, la feu perquè és una troncal o obligatòria que us fa una mandra infinita i, al final, esperem que us n'endugueu alguna cosa més que els crèdits.

Jo vaig estudiar a la Pompeu fa una pila d'anys. Hi vaig fer la doble llicenciatura en Traducció i Interpretació i Lingüística, a més de cursar força crèdits de lliure elecció al bar de l'antiga facultat de la Rambla. Imagineu si en fa de temps... Actualment, després de fer més voltes que una baldufa, soc traductor del software d'Apple al català. Però com us dic, el viatge fins a arribar on soc ara ha passat per molts llocs, i us puc ben assegurar que en cap moment m'havia passat pel cap quan em graduava que acabaria on em trobo ara.

Del moment de la graduació, en recordo força incertesa. Les possibilitats eren moltes i la pressió, en certa manera autoimposada, de no errar la decisió era molt alta. Suposo que moltes de vosaltres us trobeu en la mateixa situació. Estudio un màster? I si és que sí, quin? M'ho puc permetre? Em poso a enviar currículums? I si és així, a quin tipus d'empresa? Vaig directe a les grans multinacionals? Millor alguna *startup*, aprofitant que Barcelona s'ha convertit en un gran *hub* tecnològic? Em sap greu dir-vos que no hi ha una resposta correcta i el que decidiu en aquest moment serà bo per a vosaltres. I us vagi bé o malament, en treureu algun tipus de profit en el futur. Per exemple, jo vaig fer un màster en Ciència Cognitiva i Llenguatge, perquè en aquell moment m'interessava molt la lingüística computacional i estava convençut de seguir en el món acadèmic; però quan havia de començar el doctorat no vaig rebre la beca que necessitava i vaig haver de fer un canvi de pla; el primer de molts. Va ser un error fer el màster? De cap manera, però en aquell moment havia d'espavilar-me per poder menjar! El que vaig aprendre aleshores m'ha servit moltíssim al llarg de la meva carrera i, tot i que en el moment en què et passa una cosa així la sensació és de frustració i fracàs, vist en perspectiva ho veig com un bon aprenentatge. Per tant, la primera idea que m'agradaria transmetre-us és: no us frustreu si no podeu seguir el camí que en un món ideal us

agradaria. Moltes vegades, en les carreres professionals, hi ha molts factors que influeixen en certes decisions i no sempre les podeu controlar vosaltres.

Si en voleu un altre exemple: recentment, quan vaig fer el procés de selecció per a Apple, jo mateix m'havia posat molta pressió per aconseguir aquesta posició. Era el que volia i ho tenia clar, perquè ja havia treballat a Apple durant quatre anys a Irlanda i suposava tornar a vincular la meua carrera al llenguatge, tenir una posició amb bones condicions... Les raons eren moltes, però tot i això, tenia clar que després de dues proves i de sis entrevistes era molt probable que no ho aconseguís perquè la competència era molt alta i, al cap i a la fi, jo feia molts anys que no traduïa i m'havia especialitzat en posicions força més tècniques. Així que, mentalment, ja em vaig preparar per al més que probable fracàs. Però resulta que al final aquest perfil més tècnic va ser el que els va fer decidir-se per mi per davant d'altres companys que potser tenien un perfil lingüístic més fort. De totes maneres, la moral de la història és que el més habitual sigui que, en algun moment de la vostra trajectòria, les coses no vagin com voleu; però que el resultat final pot ser fins i tot millor del que esperàveu.

No vull basar aquestes paraules en un discurs cronològic de la meua carrera, ens avorriríem com ostres; així que he pensat plantejar-ho com petites píndoles que en el seu moment a mi m'hagués agradat rebre. Així que el primer que espero que us hagi quedat clar és que no cal tenir por de fracassar. Sé que sona una mica com el discurs caspós del *self made man*, però si n'ignorem la part hiperbòlica, hi ha un punt interessant i real: fracassar és habitual i si ho podem normalitzar ens serà més fàcil extreure'n la part positiva i aprendre'n per al futur. La segona idea que m'agradaria transmetre és: apreneu coses diferents. Sí, totes heu triat unes carreres amb unes competències molt concretes, i sí, el món actual necessita professionals molt especialitats, en això estem parcialment d'acord. Però també és cert que cada cop més les empreses busquen professionals multidisciplinaris. Si vols crear un assistent virtual que ajudi els usuaris d'una pàgina web, no n'hi haurà prou a saber programar, ja sigui en C# o Python. També necessitaràs nocions de processament del llenguatge natural i lingüística computacional; a més, aquest assistent haurà d'integrar-se en diverses xarxes i caldrà fer un seguiment de les estadístiques més importants. Sense *big data* no som res...

Òbviament, no podràs ser experta en tots aquests camps; per això, idealment, hi haurà una persona encarregada de cada tasca. Però tenir nocions de totes pot ser extremament útil i us pot aportar un valor afegit a la vostra posició. En el meu cas, ho he pogut veure de les dues bandes: en la meua posició anterior, quan treballava de QA funcional per a un assistent virtual d'una empresa de comptabilitat, els meus coneixements de lingüística aportaven a l'equip una visió que molts dels desenvolupadors no tenien. O ara, per exemple, el fet de ser capaç de crear algun petit programa per automatitzar alguna tasca en un departament de traducció s'ha convertit en un punt diferencial. Quan m'ho deien a mi me'n reia; però ara ho dic jo com si fos el vostre padrí: "Canalla, el saber no ocupa espai, així que aprofiteu i apreneu tant com pugueu".

Un altre concepte que potser és més difícil i que depèn més d'un factor de sort és: viatgeu tant com pugueu. Jo he tingut la sort de poder fer un Erasmus a Liverpool durant la carrera i després he pogut anar a treballar al Canadà i a Irlanda. Entenc això com un privilegi, però en els dos casos van ser feines que em van sortir després d'enviar currículums arreu del món de manera totalment indiscriminada. A part de sortir de la zona de confort i d'haver-te d'adaptar a noves realitats i cultures diferents, el fet de viure a fora et permet conèixer gent de tot el món en situacions molt similars a la teua, i això crea un vincle molt especial. A més, entenc que aquest punt ja no requereix viatjar per força, ja que ens trobem en un dels *hubs* tecnològics més importants d'Europa amb gent

que arriba de tot el món. La qüestió és que viure fora no només t'aporta independència i autonomia, sinó que et permet valorar i incorporar aspectes culturals diferents que et poden aportar molt, tant en la vessant personal com en la professional. A més, viure fora et permet no només entendre la perspectiva dels altres sinó qüestionar-te la teva, i això, a part d'enriquidor, considero que és molt sa.

I si tan important és viatjar, per què has tornat? Molt bona, *el cazador cazado*... Doncs, perquè de vegades simplement et ve de gust tornar o creus que l'etapa s'ha acabat per les raons que sigui. Aquí entro en un punt més o menys popular, especialment on ens trobem avui, on tot va enfocat cap al vostre futur professional, que és: el benestar personal és més important que el benestar professional. Haureu sentit la màxima de: jo treballo per viure i no visc per treballar. Doncs, jo ho crec fermament: tant al Canadà, on feia de *tester* o provador de videojocs, com a Irlanda, on provava els sistemes operatius d'Apple, les feines eren genials i n'estava molt content; però en el primer cas, quan em tocava renovar el contracte era després de sis mesos vivint sota dos metres de neu i, en el segon cas, vaig decidir marxar després de gairebé tres anys sense veure el sol. Us pot semblar una bajanada, però la meteorologia marca el nostre humor, i això ens afecta ens tots els àmbits de la vida; també en el professional. Per tant, jo us animaria a donar prioritat al vostre benestar personal i així podreu gaudir millor de la vostra vessant professional, encara que no sigui en la vostra posició somiada.

Aquestes experiències a fora, a part del que ja he comentat, m'han ensenyat a treballar en equip. Aquest suposo que és un tema recurrent i que haureu pogut viure en primera persona amb els moltíssims treballs en grup que heu fet durant els graus; però crec que és un tema molt important. Què vol dir per a mi saber treballar en equip? Principalment, dues coses: la primera és tenir empatia amb les persones amb qui comparteixes un projecte, i la segona és saber transmetre o defensar les teves opinions. Per exemple, jo he treballat de *tester* durant molts anys. Això consisteix principalment a trobar els errors d'un videojoc, un programa o una determinada localització. Si ho simplifiquem, en aquestes posicions estàs criticant la feina i el temps que algú ha dedicat a un producte, i el mateix us passarà si us dediqueu a la traducció i feu o rebeu revisions. En aquests casos és molt important saber transmetre el missatge i fer-ho amb tacte i empatia. No és el mateix dir "aquest botó no el podria llegir ni la meva àvia" que "es podria augmentar la mida del tipus de lletra?". La reacció de la persona que rebí aquests comentaris serà molt diferent. Al final, treballem en equip i tothom té el mateix objectiu; per tant, és necessari valorar i respectar la feina de les altres persones, encara que de vegades el nostre rol sigui criticar-la.

En resum, de tot el que us he explicat potser n'aplicareu més d'una idea o potser cap. Només vosaltres sabreu la vostra realitat, i el que m'ha servit a mi pot ser molt diferent del que us serveixi a vosaltres. Així que, per la meua part, només em queda desitjar-vos sort en el camí que emprengueu a partir d'ara. Gaudiu-lo i apreneu de totes les etapes que aneu passant. Penseu que només us queden 40 anys per jubilar-vos... Si és que encara tenim pensions per a quan us toqui.

Moltes felicitats de nou, i moltes gràcies.